

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ και ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ασφάλεια των συνόρων και διαχείριση της μετανάστευσης: Το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο

Δρ. Τριαντάφυλλος Καρατράντος

Κείμενο Ανάλυσης

Ιούνιος 2025
Αρ.12

Η εικόνα εξωφύλλου δημιουργήθηκε με τη βοήθεια Τεχνητής Νοημοσύνης.

Copyright © 2025 | All Rights Reserved

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Διεύθυνση: Ανδρέα Ζάκου, Γρ.301, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος.

Τηλέφωνο: +357 22 664470 ■ Email: info@ispd.org.cy ■ www.ispd.org.cy

Το Ινστιτούτο προάγει τον ελεύθερο και ανοιχτό δημόσιο διάλογο που εδράζεται στον ορθολογισμό και στην επιστημονική τεκμηρίωση. Οι απόψεις που εκφράζονται σε δημοσιεύσεις του Ινστιτούτου εκφράζουν αποκλειστικά τον/την συγγραφέα ή τους συγγραφείς και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις του Ινστιτούτου.

Δρ. Τριαντάφυλλος Καρατράντος

Ανώτερος Ερευνητικός Εταίρος

Περί του Συγγραφέα

Ο Δρ. Τριαντάφυλλος Καρατράντος γεννήθηκε στην Αθήνα το Νοέμβριο του 1982 και κατάγεται από την Αταλάντη Φθιώτιδας. Είναι διεθνολόγος με ειδικότητα στην ευρωπαϊκή ασφάλεια και στις νέες απειλές και ειδικότερα στην ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στον βίαιο εξτρεισμό και στην τρομοκρατία. Είναι Ερευνητής σε ζητήματα Ριζοσπαστικοποίησης, Τρομοκρατίας, Μοντέλα Αστυνόμευσης, Ασφάλεια και Εξωτερική Πολιτική στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και σύμβουλος ερευνητικών προγραμμάτων για την ριζοσπαστικοποίηση, το οργανωμένο έγκλημα, την τρομοκρατία και τις πολιτικές πρόληψης στο Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕΜΕΑ). Το Σεπτέμβριο του 2021, με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ορίστηκε μέλος της Συμβουλευτικής Ομάδας Ερευνητών Υψηλού Επιπέδου (Advisory Board of Researchers) για την έρευνα και την εξέλιξη της πολιτικής για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεισμού που δημιουργήσε το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης για τη Ριζοσπαστικοποίηση- Υποστήριξη Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης, είναι μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με θέμα «η πόλωση από την μεταναστευτική- προσφυγική κρίση και η πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και του εξτρεισμού» και Διαλέκτης- Καθηγητής στη Σχολή Εθνικής Ασφάλειας στις θεματικές «διαπολιτισμικότητα, μετανάστευση και ασφάλεια, διαπολιτισμική και κοινοτική αστυνόμευση και ριζοσπαστικοποίηση και τρομοκρατία». Είναι διδάκτωρ Ευρωπαϊκής ασφάλειας και νέων απειλών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Επιπρόσθετα, είναι πιστοποιημένος εκπαιδευτής σε θέματα ριζοσπαστικοποίησης του Δικτύου RAN της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέλος του δικτύου ειδικών του Κέντρου Τρομοκρατίας της CEPOL και ειδικός εκπαιδευτής σε θέματα πόλωσης, ριζοσπαστικοποίησης, διυπηρεσιακής συνεργασίας και αναγνώρισης «Αλλοδαπών» Τρομοκρατών Μαχητών. Από το 2005, όταν και ως μέλος μίας ομάδας νέων κέρδισε την πρώτη του χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα ΝΕΟΛΑΙΑ ασχολείται επαγγελματικά με την προετοιμασία, την υποβολή, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ευρωπαϊκών και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στον τομέα της ασφάλειας, της εξωτερικής πολιτικής και της άμυνας (HORIZON 2020, ISF– Police, ERASMUS+, DG JUSTICE, EDF). Μέχρι σήμερα έχει συμμετάσχει στην υλοποίηση είκοσι τριών (23) προγραμμάτων. Η εκπαιδευτική του δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια έχει επικεντρωθεί στην εκπαίδευση των επαγγελματιών πρώτης γραμμής και των στελεχών των φορέων επιβολής του νόμου σε θέματα πρόληψης ριζοσπαστικοποίησης και καταπολέμησης της τρομοκρατίας και ερευνητικά στο σχεδιασμό ασφάλειας, στην τρομοκρατία και στον βίαιο εξτρεισμό, στη μεταρρύθμιση του τομέα ασφάλειας, στις πολιτικές αστυνόμευσης, στην συμπεριφορά των κρατών στο νέο περιβάλλον ασφάλειας, στην ευρωπαϊκή ασφάλεια και στην εξωτερική πολιτική. Έχει εκδώσει δύο βιβλία από τις Εκδόσεις Επίκεντρο και έχει επιμεληθεί ένα με τους Βασίλη Βαμβακά και Παναγή Παναγιωτόπουλο, ενώ έχει συμμετάσχει με εβδομήντα πέντε (75) κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και περιοδικές επιθεωρήσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και έχει συγγράψει ή συμμετάσχει στη συγγραφή δεκαπέντε (15) κειμένων εργασίας. Τον Ιούλιο του 2019 μέχρι τον Αύγουστο του 2021 διετέλεσε Σύμβουλος Πολιτικής Ασφάλειας του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ενώ από τον Σεπτέμβριο του 2021 είναι Σύμβουλος Πολιτικών Ασφάλειας του Υπουργού Επικρατείας.

Ασφάλεια των συνόρων και διαχείριση της μετανάστευσης: Το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο

Εποχή των πολυκρίσεων έχει μετατοπιστεί η συζήτηση από τα Κράτη Ασφάλειας (Security States) στα Κράτη Προστασίας (Protective States).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόσφατα τη νέα Στρατηγική για την Εσωτερική Ασφάλεια της Ένωσης, το κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι η έννοια και ο στόχος της Προστασίας, για αυτό άλλωστε και ονομάζεται ProtectEU. Αξίζει να σημειωθεί πως η συγκεκριμένη έννοια έκανε την εμφάνισή της, ως βασικό στοιχείο της

εσωτερικής ασφάλειας της Ε.Ε., μετά την κρίση στον Έβρο και την εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού ζητήματος από την Τουρκία, καθώς και από την επιρροή των επιπτώσεων που είχε η κρίση της πανδημίας σε μια σειρά τομείς που αφορούν άμεσα ή έμμεσα την εσωτερική ασφάλεια. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο πως στην εποχή των πολυκρίσεων έχει μετατοπιστεί η συζήτηση από τα Κράτη Ασφάλειας (Security States) στα Κράτη Προστασίας (Protective States).

Σε αυτή τη νέα Στρατηγική γίνεται για πρώτη φορά μια ρητή αναφορά στη νέα προσέγγιση για τη διαχείριση της μετανάστευσης, η οποία δίνει έμφαση στην ασφάλεια των συνόρων. Είναι χαρακτηριστική η παράθεση στην «οπλοποίηση» (weaponisation) της μετανάστευσης από τρίτες χώρες. Αυτή η προσέγγιση, η ανάδειξη δηλαδή της εργαλειοποίησης της μετανάστευσης ως απειλή για την ασφάλεια της Ένωσης στο πλαίσιο υβριδικών επιχειρήσεων ξεκίνησε από την κρίση στον Έβρο το 2020 και συνεχίστηκε με την αντίστοιχη πρακτική της Ρωσίας, μέσω της Λευκορωσίας, στα σύνορα με την Πολωνία και την Λιθουανία. Είναι μια σημαντική αλλαγή υποδείγματος από την Ένωση που εμφορείται από την προσέγγιση του πραγματιστικού ρεαλισμού. Πριν τις τρομοκρατικές επιθέσεις της περιόδου 2015- 2016 και τη σύνδεση τους με την εργαλειοποίηση των μεταναστευτικών κινήσεων από τους τρομοκράτες, η πτυχή της ασφάλειας ήταν πλήρως αποσυνδεδεμένη από την μετανάστευση.

Από τότε άλλαξαν πολλά, τόσο σε επίπεδο απειλών, αλλά και στο πεδίο της πολιτικής. Νέες κυβερνήσεις αναδείχτηκαν σε πολλές χώρες της Ε.Ε. (π.χ. Ιταλία), οι οποίες πίεσαν στην αλλαγή του μείγματος πολιτικής ενισχύοντας την ασφάλεια των συνόρων και τη νόμιμη μετανάστευση. Το τελευταίο χρονικά παράδειγμα είναι η περίπτωση της

Γερμανίας, με τη μετανάστευση να αποτελεί κύριο μέρος της πρόσφατης προεκλογικής αντιπαράθεσης.

Η Γερμανία, καθώς και άλλα κράτη- μέλη, όπως η Ολλανδία, θέλουν να εφαρμόσουν εθνικά μέτρα εκτός του ευρωπαϊκού πλαισίου, όπως είναι οι έλεγχοι στα χερσαία σύνορα. Πρέπει να σημειωθεί πως οι συγκεκριμένες πρωτοβουλίες έρχονται μετά από ένα μικρό χρονικό διάστημα από το Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, γεγονός που σε κάθε περίπτωση συνιστά πισωγύρισμα.

Ωστόσο, δεν είναι η πρώτη φορά που η Ε.Ε. αντιμετωπίζει μια τέτοια κατάσταση στον τομέα του μεταναστευτικού. Η χαρακτηριστικότερη προφανώς περίπτωση είναι η κρίση των ετών 2015- 2016. Η διαφορά βέβαια σε αυτή τη φάση είναι η στάση και οι επιλογές της Γερμανίας που είναι τελείως διαφορετικές από αυτή της περιόδου της προσφυγικής-μεταναστευτικής κρίσης. Αυτό που όμως δεν διαφοροποιείται και στις δύο φάσεις είναι η αιτία, αλλά και οι αφορμές, για την υιοθέτηση εθνικών μέτρων εκτός του ευρωπαϊκού πλαισίου. Αφενός η σύνδεση της μετανάστευσης με την απειλή της ισλαμιστικής τρομοκρατίας και αφετέρου το μεταναστευτικό ως θρυαλλίδα ενίσχυσης ακροδεξιών κομματικών σχηματισμών σε εκλογικές διαδικασίες. Το 2015 ήταν οι τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι το Νοέμβριο, με τραγικότερη αυτή στο θέατρο Μπατακλάν, ενώ το 2024 η τρομοκρατική επίθεση στο Ζόλιγκεν και η αποτροπή άλλων επιθέσεων από τις Γερμανικές υπηρεσίες ασφαλείας.

Ένα κράτος δεν μπορεί να κλειστεί πίσω από εθνικά τείχη, εκτός και αν έχει αποφασίσει να έρθει σε αντιδιαστολή με την Ε.Ε., κάτι που σε κάθε περίπτωση θα έχει επιπτώσεις.

Υπάρχουν δύο άξονες που πρέπει να απασχολήσουν τη συζήτηση. Ο πρώτος αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης αυτή καθ' αυτή. Μπορεί ένα κράτος να διαχειριστεί τη μετανάστευση αποτελεσματικά σε εθνικό επίπεδο; Πρακτικά και μακροπρόθεσμα όχι, ιδιαίτερα χωρίς να αποκοπεί από το ευρωπαϊκό πλαίσιο. Δεν είναι τυχαίο πως η Ε.Ε. δεν έχει καταφέρει να διαχειριστεί αποτελεσματικά την μετανάστευση, κυρίως λόγω των συμφωνιών στον χαμηλότερο κοινό παρανομαστή που σε αρκετές περιπτώσεις βασίζονται στην διακριτική ευχέρεια των κρατών- μελών. Ένα κράτος λοιπόν δεν μπορεί να κλειστεί πίσω από εθνικά τείχη, εκτός και αν έχει αποφασίσει να έρθει σε αντιδιαστολή με την Ε.Ε., κάτι που σε κάθε περίπτωση θα έχει επιπτώσεις.

Ο δεύτερος άξονας είναι και ο δυσκολότερος. Ήδη από το 2015 αρκετοί, μεταξύ αυτών και πολιτικά κόμματα, συνδέουν ευθέως την μετανάστευση με την απειλή της τρομοκρατίας. Η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Προφανώς και οι μεταναστευτικές οδοί έχουν εργαλειοποιηθεί από τρομοκράτες για να διεισδύσουν στην Ευρώπη και να πραγματοποιήσουν μια τρομοκρατική επίθεση, ενώ και μέλη των μεταναστευτικών κοινοτήτων σε χώρες της Ε.Ε. ριζοσπαστικοποιήθηκαν και έκαναν επιθέσεις. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει πως όλοι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες είναι δυνητικοί τρομοκράτες και ούτε πως όσοι φτάνουν στην Ε.Ε. και ζητούν άσυλο είναι κεκαλυμμένοι τρομοκράτες.

 Εκτός από αυτές τις γεωπολιτικές και μεταναστευτικές προκλήσεις, η πιθανότητα η Ρωσία και η Λευκορωσία να εντείνουν τις υβριδικές απειλές κατά της ΕΕ αποτελεί σοβαρή ανησυχία για την ευρωπαϊκή πολιτική για την προστασία των συνόρων.

Σε κάθε περίπτωση, το μεταναστευτικό ζήτημα έχει και επιπτώσεις ασφάλειας, μεταξύ αυτών και κάποιες συνδέσεις με την τρομοκρατική απειλή. Συνεπώς, όσο δεν το βλέπουμε και δεν το αντιμετωπίζουμε, τόσο θα αφήνουμε χώρο στους ακραίους που θέλουν να κερδίσουν από την πόλωση.

Εκτός από αυτές τις γεωπολιτικές και μεταναστευτικές προκλήσεις, η πιθανότητα η Ρωσία και η Λευκορωσία να εντείνουν τις υβριδικές απειλές κατά της ΕΕ αποτελεί σοβαρή ανησυχία για την ευρωπαϊκή πολιτική για την προστασία των συνόρων. Αυτές οι απειλές έχουν ήδη εκδηλωθεί με ασύμμετρες μεθόδους που η Ρωσία έχει χρησιμοποιήσει για να εξυπηρετήσει τα στρατηγικά της συμφέροντα στην Ουκρανία και να προσπαθήσει να αποκαταστήσει την επιρροή της στην Ανατολική Ευρώπη. Τόσο η Ρωσία όσο και η Λευκορωσία συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τη μετανάστευση ως γεωπολιτικό όπλο, αξιοποιώντας την για να αποσταθεροποιήσουν βασικές μεταναστευτικές οδούς. Ενώ η εστίασή μας είναι στα ανατολικά σύνορα, η αυξανόμενη ρωσική επιρροή στο Σαχέλ, μαζί με τη στρατιωτική της παρουσία στην ανατολική Λιβύη, εγείρουν στρατηγικές ανησυχίες. Οι επιχειρήσεις δολιοφθοράς, όπως αυτές που στοχεύουν σε κρίσιμες υποδομές στη Βαλτική Θάλασσα, οι κυβερνοεπιθέσεις, οι εκστρατείες παραπληροφόρησης και η διείσδυση ρωσικών στρατιωτικών και πολιτικών μυστικών υπηρεσιών υπογραμμίζουν περαιτέρω την πολύπλευρη φύση αυτών των απειλών και απαιτούν ενισχυμένη ετοιμότητα, ενισχυμένο έλεγχο των συνόρων και ισχυρό σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης από την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Στην ίδια κατεύθυνση, της ενίσχυσης της διάστασης της προστασίας των συνόρων κινείται και η FRONTEX, όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται και στην Ετήσια Ανάλυση Κινδύνου 2025/2026 η οποία δίνει έμφαση στις υβριδικές απειλές, στο διασυνοριακό έγκλημα και στην μετακίνηση προσώπων υψηλής επικινδυνότητας¹.

Καθώς αυξάνεται η μετανάστευση από περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, αυξάνεται και ο κίνδυνος διείσδυσης ατόμων που αποτελούν απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ, όπως εγκληματίες, τρομοκράτες, σαμποτέρ και πράκτορες πληροφοριών. Αυτά τα άτομα εκμεταλλεύονται τις μεταναστευτικές οδούς για να εισέλθουν σε ευρωπαϊκά εδάφη, περιπλέκοντας περαιτέρω τις επιχειρήσεις ασφάλειας των συνόρων. Οι συστηματικοί έλεγχοι με χρήση βιομετρικών δεδομένων και άλλων διαθέσιμων τεχνολογιών είναι απαραίτητοι για τον μετριασμό αυτού του κινδύνου και τη διασφάλιση της ανίχνευσης τέτοιων ατόμων υψηλού κινδύνου.

Η διασυνοριακή εγκληματικότητα θα συνεχίσει να αποτελεί σημαντική απειλή για την ασφάλεια της ΕΕ. Οι βίαιες ομάδες οργανωμένου εγκλήματος που δραστηριοποιούνται κατά μήκος βασικών διαδρόμων μετανάστευσης, ιδίως στα Δυτικά Βαλκάνια, αναμένεται να διατηρήσουν και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους. Η επίμονη ζήτηση για προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, κλεμμένα οχήματα, παράνομα ναρκωτικά και πυροβόλα όπλα —ενισχύεται από την εγγύτητα με τρέχουσες και πρώην ζώνες συγκρούσεων— επιδεινώνει το περιβάλλον κινδύνου.

Η πρόσφατη ανακοίνωση της FRONTEX για την πορεία των μεταναστευτικών κινήσεων τους πρώτους πέντε μήνες του 2025, η οδός της Ανατολικής Μεσογείου παρουσιάζει μια μείωση 30% στις αφίξεις σε σύγκριση με το 2024. Ωστόσο, παραμένει η δεύτερη σε αφίξεις οδός, μετά από αυτή της Κεντρικής Μεσογείου, με 15.600 παράτυπες διελεύσεις². Όμως, η αστάθεια, η εξωτερική επιρροή στην Αφρική και η επιδείνωση των ανθρωπιστικών κρίσεων σε όλη την περιοχή του Σαχέλ τροφοδοτούν νέες μεταναστευτικές

Οι στρατιωτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ Ισραήλ, Χαμάς, Ιράν και Χούθι, αλλά και η μεγαλύτερη εμπλοκή των ΗΠΑ, σε συνδυασμό με το εύθραυστο πολιτικό περιβάλλον της περιοχής, προβλέπεται να αυξήσουν τη μετανάστευση κατά μήκος της διαδρομής της Ανατολικής Μεσογείου.

¹ FRONTEX, Annual Risk Analysis, 2025/2026.

² FRONTEX, EU external borders: Irregular crossings drop by 20% in first 5 months of 2025, 10/06/2025.

οδούς και δραστηριότητες λαθρεμπορίου. Οι πρόσφατες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή δημιουργούν πρόσθετες στρατηγικές ανησυχίες. Οι στρατιωτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ Ισραήλ, Χαμάς, Ιράν και Χούθι, αλλά και η μεγαλύτερη εμπλοκή των ΗΠΑ, σε συνδυασμό με το εύθραυστο πολιτικό περιβάλλον της περιοχής, προβλέπεται να αυξήσουν τη μετανάστευση κατά μήκος της διαδρομής της Ανατολικής Μεσογείου.

Η κριτική που ασκείται στην Ένωση της καταλογίζει υπαναχώρηση από τις αξίες και την κανονιστική της φύση. Η πραγματικότητα όμως δείχνει πως η Ε.Ε. δεν έπαψε να έχει κανονιστικό χαρακτήρα, απλώς άλλαξε το μίγμα πολιτικής και την πρόσληψη της στην ασφάλεια. Μια επιλογή που συνδέεται σαφώς και με τις απαιτήσεις των πολιτών από την ίδια. Από το 2003 και το όραμα για την Ένωση της Ανθρώπινης Ασφάλειας, φτάσαμε στο 2025 στην Ε.Ε. πάροχο ασφάλειας, με την μετανάστευση στο επίκεντρο.

Και τα κράτη πρώτης γραμμής τι κάνουν μέσα σε αυτή τη νέα πραγματικότητα; Το ποτήρι είναι μισογεμάτο. Από τη μια πλευρά βλέπουμε την αλλαγή πολιτικής σε επίπεδο Ε.Ε. να ενισχύει το πάγιο αίτημα χωρών όπως η Ελλάδα και η Κύπρος που υποστηρίζουν πως η διαχείριση της μετανάστευσης και των συνόρων είναι ευρωπαϊκό και όχι εθνικό θέμα. Από την άλλη είναι εύλογος ο προβληματισμός για τη συζήτηση περί επιστροφών και δευτερογενών κινήσεων, με πιο χαρακτηριστική περίπτωση αυτή της Γερμανίας. Η έμφαση στην ασφάλεια και στη νόμιμη μετανάστευση δίνει νέες δυνατότητες στις χώρες της πρώτης γραμμής.

Αν δεν δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εξωτερική διάσταση της πολιτικής μετανάστευσης και ασύλου, τόσο στον τομέα της ανάπτυξης, όσο και της ασφάλειας, τόσο θα βλέπουμε μικρές και μεγάλες κρίσεις που θα δίνουν χώρο σε εθνικές φωνές και σπασμωδικές πρωτοβουλίες.

Σε κάθε περίπτωση και σε αυτή τη νέα πραγματικότητα η μετανάστευση είναι ένα κατεξοχήν ευρωπαϊκό ζήτημα και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί, εάν θέλουμε αυτό να γίνει αποτελεσματικά. Η διαχείριση του μεταναστευτικού προϋποθέτει ενίσχυση της ολοκλήρωσης σε αυτή την πολιτική και εντατικοποίηση της συνεργασίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών- μελών. Η υιοθέτηση εθνικών μέτρων και οι εξαιρέσεις από τον ευρωπαϊκό κανόνα, απειλούν την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική και την ακυρώνουν στην πράξη. Αν δεν δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εξωτερική διάσταση της πολιτικής μετανάστευσης και ασύλου, τόσο στον τομέα της ανάπτυξης, όσο και της ασφάλειας, τόσο θα βλέπουμε μικρές και μεγάλες κρίσεις που θα δίνουν χώρο σε εθνικές φωνές και σπασμωδικές πρωτοβουλίες.

Τέλος, σε αυτήν κατεύθυνση, των κοινών ευρωπαϊκών λύσεων κινείται και η Στρατηγική Εσωτερικής Ασφάλειας, η οποία προκρίνει την ανάγκη ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας των εξωτερικών συνόρων, ως κρίσιμης σημασίας ζήτημα για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, όπως η οπλοποίηση της μετανάστευσης, για την πρόληψη της εισόδου παράνομων αγαθών στην Ε.Ε. και για την αποτελεσματική καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Κρίσιμη παράμετρος για την ασφαλή διαχείριση των συνόρων αποτελεί η βέλτιστη αξιοποίηση των συστημάτων της Ε.Ε. και κυρίως των Entry-Exit System (EES), European Travel Authorisation System (ETIAS) και του Visa Information System (VIS). Δύο ακόμη σημαντικές προτάσεις είναι η ίδρυση Τελωνειακής Αρχής της Ε.Ε. και κυρίως η ενίσχυση της FRONTEX, με στόχο η τελευταία να φτάσει τους 30.000 συνοριοφύλακες.
